

**„Godine
nisu važne
osim ako
ste sir“**

Mudrost naših starih

priredili Ketrin i Ros Petras

Leo commerce
Beograd, 2007

Naziv originala:
“AGE DOESN'T MATTER UNLESS YOU'RE A CHEESE.”
Kathryn and Ross Petras

Naziv knjige:
GODINE NISU VAŽNE OSIM AKO STE SIR
Ketrin i Ros Petras

Copyright © 2002 by Kathryn and Ross Petras
Copyright © 2007 za Srbiju Leo commerce, Beograd

Sva prava su zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može se umnožavati
– mehanički, elektronski ili na bilo koji drugi način, uključujući i fotokopiranje,
niti prenositi – bez pismene dozvole izdavača. Izdavač za Kanadu je
Thomas Allen & Son Limited.

Urednik:
Nenad Perišić

Prevod:
Ivana Danilović

Lektor i korektor:
Bosiljka Delić

Prelom i korice:
Ateneum

Za izdavača:
Nenad i Slađana Perišić

Izdavač:
ID Leo commerce, Beograd
Plasman:

ID Leo commerce, Beograd
Generala Mihajla Nedeljkovića 65/2

011/227-2077
011/2166-712
011/2166-714
063/507-334

E-mail:
nesaperisic@gmail.com
info@leocommerce.co.yu
www.leocommerce.co.yu

Štampa:
SA Kona, Beograd

Tiraž:
1000

ISBN 978-86-7950-004-5

U znak sećanja na naše deke
i bake, Spirosa i Kaliopu Petras,
Pitera i Mariku Leopold

Da, istina je. Starimo.

Za neke je prolaznost vremena blagoslov, a za neke prokletstvo, ali starenje je realnost koju niko od nas ne može da izbegne. Možemo se žaliti na starost, možemo je prihvatiti, ili možemo izabrati da slavimo mudrost i novi pogled na svet koji često dolazi zajedno sa iskustvom.

To je razlog nastanka ove knjige. Pošto *ima* mnogo šta da se kaže o starenju, odlučili smo da prikupimo neke od najboljih izjava *već* izrečenih. Mislili smo da bi svako od nas – bez obzira na to da li je mlad ili je negde između – mogao da pokupi po neki savet od ljudi koji su zakoračili u starost, koji prolaze kroz taj period. Počeli smo sa iščitavanjem na desetina autobiografija i biografija, a onda smo pročitali pisma i kolekcije citata. Na kraju smo imali spisak od nekoliko stotina ljudi koji su, u većini slučajeva, potpuno različiti. Ali dve stvari su im bile zajedničke – imali su više od šezdeset godina kada su izrekli ono što smo mi uključili u ovu knjigu. Imali su šta i da kažu.

Uglavnom su ovi ljudi uradili sve – fotografisali su, menjali pelene bebama, planinarili, gledali bejzbol utakmice (i igrali na njima), izgradili su posao i uz sve to su živeli. A pošto su bili dovoljno darežljivi da svoja iskustva i shvatanja podele, njihove reči zajedno čine knjigu koja nudi

inspiraciju i usmerava: ona je priručnik za to kako da živite dobro, a napisali su ga ljudi koji su kroz to prošli. Kada se oni hvataju u koštac sa velikim problemima – smrću, besmrtnošću, ljubavlju – i mi to činimo. Kada se oni osvrnu i pogledaju svoje veze, mi ponovo možemo da vidimo svoje prijatelje i porodicu. A kada nas nasmeju, možemo im biti zahvalni.

Zaista smo uživali u prikupljanju materijala za ovu kolekciju. Jedno vreme smo u stvari živeli sa nekim ljudima koje smo su citirali u ovoj knjizi i shvatili smo da nam se većina njih sviđa. Neobičnost Federika Felinija naterala nas je da odgledamo neke njegove filmove. Humanizam Džimija Kartera naterao nas je da ponovo procenimo njegov mandat. Oštroumnost i osećaj društvene odgovornosti Alberta Ajnštajna pokazala nam je da matematičara ili naučnika čini mnogo više od teško razumljivih jednačina. I, naravno, reči glumice Bili Burk da „godine nisu važne, osim ako ste sir“ poslužile su kao naslov ovoj knjizi.

Starenje je, kao smrt i porez, neizbežno. Ali kao što nas likovi ove knjige podsećaju – neke stvari koje se ne mogu izbeći jesu mnogo bolje od drugih.

☛ **KETRIN I ROS PETRAS**
NJUYORK

Pretpostavljam da starost
počinje kada
čovjek počne da gleda
u prošlost, a ne u
budućnost.

☛ SPISATELJICA MEJ SARTON

Kao deda, imam pravo da dam nekoliko saveta mladima, na osnovu svog dugogodišnjeg i nepromenjivog iskustva kao grešnika. Odgovorima na često postavljano pitanje: „Šta biste uradili, a šta ne kada biste mogli sve iz početka?“ mogu da rezimiram svoje savete.

Provodio bih više vremena sa svojom decom.

Prvo bih zaradio novac, pa bih ga onda trošio.

Naučio bih da uživam u vinu, a ne u jakom alkoholu.

Ne bih pušio dok imam upalu pluća.

Ne bih se oženio peti put.

Kako sam divan
život imala! Jedino
bih volela da sam to
ranije shvatila.

☞ SPISATELJICA KOLET

Poslednjih osamdeset godina svaki dan započinjem na isti način. To nije rutina koju obavljam mehanički, već je nešto od suštinske važnosti za moj svakodnevni život. Odlazim do klavira i sviram Bahova dva preludijuma i fuge. Ne mogu da zamislim da radim nešto drugo. Na taj način nekako kao da blagosiljam kuću. Međutim, to nije jedino značenje ove radnje. To je ponovo otkrivanje ovog sveta, kome s radošću pripadam. Na taj način postajem svestan koliko je život čudesan, i kako je neverovatno divno biti ljudsko biće.

☞ MUZIČAR PABLO KASALAS

Sigurnost je uglavnom
praznoverje...

Izbegavanje opasnosti
nije sigurnije na duge
staze u odnosu na
direktno izlaganje.

Život je ili avantura puna
izazova, ili nije ništa.

☞ SPISATELJICA I PREDAVAČ HELEN KELER

Svi imamo snove o ljubavi, životu i avanturi. Ali, nažalost, nalazimo i razloge da ih ne ostvarimo. Čini nam se da nas ovi razlozi štite, a oni nas u stvari ograničavaju. Drže nas na distanci od života. Život će proći brže nego što mislimo. Ako imamo bicikl da vozimo i ljude koje možemo da volimo, sada je pravo vreme za to.

Izvežbajte svoju volju da se koncentriše na ograničen broj ciljeva. Dok ste mladi, trošite snagu na puno stvari... Ako pokušaj i ne uspe, nije ni važno – ceo život je jedan promašaj. Stvar je u tome da uživete dok pokušavate.

☛ AVANTURISTA SER FRENIS ČIČESTER, NAKON ŠTO JE OPLOVIO SVET U SEDAMDESETPRVOJ GODINI

Još uvek imam hiljadu
različitih mišljenja,
a to je smanjeno sa
milion i, kao i oduvek,
ne znam ništa.

☞ PISAC HAROLD BRODKI

Možete da živite
na dva načina. Jedan
je da se ponašate kao
da ništa nije čudo.
A drugi je da se
ponašate kao da – sve
je čudo!

☞ FIZIČAR ALBERT AJNŠTAJN